

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Grønbog om illoyal handelspraksis i virksomhed-til-virksomhed-forsyningskæden for fødevarer og nonfoodvarer i Europa«

COM(2013) 37 final

(2013/C 327/06)

Ordfører: **Igor ŠARMÍR**

Kommissionen besluttede den 18. marts 2013 under henvisning til EUF-traktatens artikel 304 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

"Grønbog om illoyal handelspraksis i virksomhed-til-virksomhed-forsyningskæden for fødevarer og nonfoodvarer i Europa"

COM(2013) 37 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 27. juni 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 491. plenarforsamling den 10.-11. juli 2013, mødet den 11. juli, følgende udtalelse med 140 stemmer for, 1 imod og 9 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU tager offentliggørelsen af Kommissionens grønnebog til efterretning og finder, at den afspejler en klar, positiv ændring af Kommissionens tilgang til illoyal handelspraksis.

1.2 Anvendelse af illoyal praksis er efter EØSU's mening ikke kun "illoyal" eller "uetisk", men også i modstrid med grundlæggende retsprincipper og med udbuds- og efterspørgselssidens interesser. Da der i realiteten er tale om misbrug af en væsentligt stærkere markedsposition, anbefaler EØSU anvendelse af udtrykket "abusive trade practices" ("handelspraksis, der er udtryk for misbrug"), som ofte anvendes på bl.a. fransk og engelsk.

1.3 EØSU mener, at den illoyale handelspraksis' nuværende omfang og alvor hovedsageligt er et resultat af de seneste årtiers fusioner og virksomhedsovertagelser.

1.4 Forummet på Højt Plan for en Bedre Fungerende Fødevarerforsyningskæde har efter EØSU's mening indtil videre kun leveret uklare resultater, og de tilgange, der foreslås, er utilstrækkelige til at løse problemet med illoyal praksis. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til at fremlægge nye initiativer.

1.5 Illoyal praksis kan utvivlsomt findes i alle former for kontraktforhold, men EØSU er overbevist om, at situationen er særlig alvorlig i forholdet mellem supermarkeder på den ene side og små og mellemstore landbrugs- og

fødevareraktiviteter på den anden side. Her er der misbrug i en form og en grad, som ikke forekommer andre steder.

1.6 EØSU er særlig tilfreds med, at Kommissionen i sin grønnebog klart sår tvivl om eksistensen af en reel aftalefrihed i tilfælde, hvor forholdet er meget ulige, og således deler EØSU's synspunkt.

1.7 Grønbogen giver et godt overblik over den illoyale handelspraksis' karakter og hovedtyper, men EØSU er overbevist om, at Kommissionen bør fastlægge en ensartet definition af illoyal handelspraksis, der svarer til definitionen i direktiv 2005/29/EF, da den praksis, der refereres til i grønnebogen, har lighedspunkter med "vildledende markedsføring" (1).

1.8 Illoyal handelspraksis spiller en større rolle i et "klima af frygt", hvor den svage part frygter, at den stærke part vil ophøre at handle med ham. Det er bl.a. tilfældet, når store detailhandlere lægger et urimeligt pres på deres leverandører og/eller sætter priserne for højt over for detailhandlerne og følgelig over for kunderne.

1.9 Det er efter EØSU's mening ikke kun transaktioner mellem virksomheder, der påvirkes af illoyal handelspraksis, og det er heller ikke kun svage kontraherende parter, der rammes af følgerne. Også forbrugere og nationale økonomiske interesser er ofre i dette spil – et faktum, der ikke fremhæves tilstrækkeligt i grønnebogen.

(1) Se EØSU's udtalelse om vildledende markedsføring (EUT C 271 af 19.9.2013, s. 61-65).

1.10 EØSU mener, at de love, der i flere medlemsstater er vedtaget for at bremse illoyal handelspraksis, er udtryk for, at den nuværende situation er uacceptabel. Selv om disse love af forskellige grunde ikke har givet tilfredsstillende resultater, ville det være forkert at påstå, at intet er opnået. Større gennemsigthed i fordelingen af fordele og ophøret af de mest urimelige og ublu fremgangsmåder er en af succeserne.

1.11 EØSU har ingen grund til at tro, at medlemsstaternes vedtagelse af disse love vil hindre varernes frie bevægelighed i EU, men der kan opstå visse begrænsninger. Dog har ingen af lovene en protektionistisk karakter, og de gælder både for indenlandske virksomheder og for virksomheder fra andre EU-medlemsstater.

1.12 EØSU anbefaler, at yderligere overvejelser over håndteringen af problemet med illoyal handelspraksis tager udgangspunkt i den manglende aftalefrihed i bestemte handelsforbindelser.

1.13 EØSU anbefaler, at fremtidige forslag om at regulere ulige handelsforbindelser tager "frygtfaktoren" med i betragtning. Man bør sikre den nødvendige balance mellem de kontraherende parter, så de kan behandle hinanden retfærdigt. Af denne grund bør hovedsigtet med regulering af illoyal handelspraksis ikke kun være at beskytte den svageste kontrahent, men også de nationale økonomiske interesser. Dette indebærer f.eks., at berørte fødevarerleverandører ikke behøver at deltage aktivt i administrative og retlige procedurer.

1.14 EØSU opfordrer Kommissionen til at foreslå lovgivning, der forbyder illoyal handelspraksis. Den bør baseres på en vejledende liste over de mest typiske former for illoyal handelspraksis, som anvendes af den stærkere kontrahent med henblik på at overføre egne naturlige omkostninger og risici til den svagere part.

1.15 EØSU opfordrer Kommissionen til – på baggrund af konkrete erfaringer fra de seneste årtier – at samarbejde med nationale konkurrencemyndigheder om at udarbejde en radikal revision af de nuværende, tydeligvis forældede, konkurrenceregler med det sigte at skabe fair konkurrence bl.a. baseret på fair udveksling af relevante oplysninger i denne sektor og for at tage højde for alle reelt forekommende dominerende stillinger.

2. Indledning

2.1 I grønbogen skelnes der mellem forsynings-/distributionskæder for fødevarer og nonfoodvarer. Det er helt berettiget, eftersom fødevarerforsynings-/distributionskæden har sine egne særlige karakteristika i forhold til andre.

2.2 Virksomheder i forsynings-/distributionskæder er blevet mærkbart konsolideret i de seneste to årtier, hvilket har medført oprettelse af egentlige oligopoler. For fødevarerforsynings-/distributionskædernes vedkommende gør det sig især gældende i detailhandelen, noget mindre i forarbejdningsindustrien og mindst i den primære produktion af landbrugsprodukter. Dette har medført store skævheder i fødevarerforsyningskæden, eftersom oligopolerne har en meget stærk forhandlingsposition over for deres handelspartnere, som står meget mere splittet.

2.3 EØSU er overbevist om, at de strukturelle skævheder, der er opstået, i nogle tilfælde har ført til anvendelse af illoyal praksis, og at denne praksis ofte ikke blot er unfair, uærlig og uetisk, men også strider mod grundlæggende retsprincipper.

2.4 Det er ukorrekt, når det bemærkes i grønbogen, at illoyal handelspraksis først blev taget op til drøftelse på EU-niveau i 2009. Det var året, hvor dette spørgsmål for første gang blev sat på Kommissionens officielle dagsorden. Men så tidligt som i 2005 afgav Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en vigtig udtalelse⁽²⁾, som – på et tidspunkt, hvor spørgsmålet om illoyal handelspraksis stadig var tabu – fremhævede og kritiserede en række negative aspekter af detailhandelskædernes adfærd. Det skal også nævnes, at der i 2007 blev vedtaget en *Skriftlig erklæring om undersøgelse af og indgreb over for det magtmisbrug, som store supermarkeder i Den Europæiske Union udøver*⁽³⁾, hvori Kommissionen direkte opfordres til at træffe de nødvendige forholdsregler for at rette op på situationen.

2.5 Resultatet af arbejdet i Forummet på Højt Plan for en Bedre Fungerende Fødevarerforsyningskæde har efter EØSU's mening været temmelig uklart indtil nu, eftersom den foreslåede ramme for gennemførelse af god praksis ikke har frembragt nogen aftale om håndtering af illoyal handelspraksis. Tre medlemmer af Kommissionen har bl.a. beklaget dette⁽⁴⁾.

2.6 En rapport udarbejdet af Det Europæiske Konkurrence-netværk bekræfter, at anvendelse af illoyal handelspraksis er en realitet, især i fødevarersektoren. Dette stemmer overens med EØSU's overbevisning om, at supermarketers misbrug af en stærkere økonomisk stilling over for SMV'er, der producerer og forarbejder fødevarer, har et langt større omfang end i andre kontraktforhold. Et yderligere bevis herpå er det faktum, at det i årevis kun har været leverandørerne af fødevarer til store detailhandelskæder, der har klaget, og ikke andre.

⁽²⁾ Se EUT C 255 af 14.10.2005, s. 44.

⁽³⁾ Skriftlig erklæring nr. 0088/2007 fra Europa-Parlamentets medlemmer om undersøgelse af og indgreb over for det magtmisbrug, som store supermarkeder i Den Europæiske Union udøver.

⁽⁴⁾ Kommissionens pressemeddelelse af 5. december 2012, Forbedring af fødevarerforsyningskædens funktionsmåde.

2.7 EØSU noterer sig Kommissionens erklæring om, at illoyal handelspraksis er til skade for EU's økonomi som helhed og ikke kun for kontraktforhold mellem to virksomheder.

3. Definition af illoyal handelspraksis

3.1 Begrebet illoyal handelspraksis

3.1.1 Der har ikke hidtil officielt været udtrykt tvivl om aftalefriheden i handelsforbindelser – ikke engang mellem supermarkeder og SMV-fødevarereproducenter. Indtil for nylig har aftalefriheden været et af hovedargumenterne, både fra supermarkederne og de offentlige myndigheders side, imod en regulering af illoyal handelspraksis, som, lyder påstanden, ville have knægtet denne frihed. EØSU finder det meget væsentligt, at grønbogen ikke længere har den holdning, og at den direkte erkender, at der ikke er nogen reel aftalefrihed i de tilfælde, hvor der er en markant uligevægt mht. økonomisk styrke mellem de to kontraherende parter.

3.1.2 For EØSU er denne erkendelse af manglende aftalefrihed den væsentligste forudsætning for at finde overordnede løsninger på problemer, der opstår som følge af ubalancer i forsynings- og distributionsnetværket, især hvad angår fødevarer.

3.1.3 I dette afsnit af grønbogen viser Kommissionen en god forståelse af den illoyale handelspraksis' karakter og dens hovedformer. Især i forholdet mellem supermarkeder og fødevarereleverandører har den svagere part intet reelt alternativ, da der er meget få store kunder på markedet, og – hvad der er vigtigst – de behandler alle sammen leverandørerne på næsten samme måde.

3.1.4 Mange eksempler på illoyal handelspraksis omtalt i grønbogen afslører, at nogle købere ikke tøver med at tage alle midler i brug for at sikre sig ekstra og helt uberettigede fordele på den anden parts bekostning. En særlig praksisform er betaling for fiktive tjenesteydelser eller uanmodede tjenesteydelser, som ikke har nogen værdi for den anden part.

3.1.5 EØSU har følgende svar på de spørgsmål, der stilles i dette afsnit af grønbogen:

— Spørgsmål 1: Efter EØSU's mening burde grønbogen give en definition af illoyal handelspraksis, der svarer til den eksisterende definition i direktiv 2005/29/EF. Udvalget er dog enig i de elementer og parametre, som ifølge grønbogen er kendetegnende for situationer med illoyal handelspraksis.

— Spørgsmål 3: Begrebet illoyal handelspraksis bør ikke begrænses til kontraktforhandlinger, men bør omfatte hele varigheden af den pågældende forretningsforbindelse.

— Spørgsmål 4: Illoyal handelspraksis kan teoretisk set forekomme i enhver af forsynings-/distributionskædens faser, men forekommer i den form, der her er til debat, kun mellem supermarkeder og små og mellemstore fødevarereproducenter og -forarbejdere. Der er ikke noget, der tyder på, at f.eks. multinationale fødevarereselskaber, som også er oligopol, kræver gebyrer for optagelse på leverandørliste, eller at leverandører betaler for fiktive tjenesteydelser. Man bør imidlertid også nævne tilfælde, hvor multinationale fødevarereselskaber stiller som betingelse for leveringen af deres (ønskede) produkter, at der ikke leveres lignende produkter fra deres konkurrenter.

— Spørgsmål 5: Frygtfaktoren er en velkendt realitet, især i forbindelser mellem detailhandelskæder og SMV-fødevarereproducenter. Den skyldes den direkte eller indirekte trussel om afbrydelse af handelsforbindelsen med leverandøren og de deraf følgende økonomiske problemer for leverandøren. Ethvert forsøg på at regulere illoyal handelspraksis skal tage denne frygt i betragtning, fordi den betyder, at man ikke kan forvente, at leverandøren vil indgive klage eller beviser i tilfælde af administrative eller retlige procedurer.

3.2 Eksempler på illoyal handelspraksis

3.2.1 EØSU hilser det velkomment, at Kommissionen inddrager oplysninger fra flere nationale konkurrencemyndigheder. Udover de nævnte myndigheder anbefaler EØSU et samarbejde med de franske og tjekkiske myndigheder, som har førstehåndserfaring med gennemførelse af deres nationale lovgivning om illoyal handelspraksis. Når monopoltilsynsmyndighederne udfører deres inspektioner, har de ret til at undersøge regnskabsdokumenter (kontrakter, fakturaer, kontoudtog osv.), som direkte kan bevise anvendelsen af illoyal handelspraksis.

3.2.2 Eksemplerne fra de britiske, spanske og irske konkurrencemyndigheder viser, at det er forkert blot at omtale disse praksisformer som "uetiske", da de klart ligger på den anden side af lovens grænser (især når der også er tale om "chikane og trusler").

3.3 Potentielle virkninger af illoyal handelspraksis

3.3.1 Der er ingen tvivl om de negative virkninger af en stærkere parts anvendelse af illoyal handelspraksis over for en svagere part. Det har som logisk følge, at investering og innovation i produktionen bremses. EØSU mener imidlertid, at grønbogen ikke gør tilstrækkeligt opmærksom på indvirkningen på forbrugerne, da denne praksis indebærer langt mere end at forhindre innovation. Dette afsnit kommer slet ikke ind på truslen mod nationale økonomiske interesser, som faktisk nævnes tidligere i grønbogen. Truslen er mest tydelig i de central- og østeuropæiske lande, hvor supermarkeder helt er i hænderne på virksomheder fra andre medlemsstater. Eftersom de indenlandske producenter – hvoraf de fleste er små og mellemstore virksomheder – er ude af stand til at opfylde de ofte ublu betingelser, er hele landbrugsfødevarerektoren ved at

bryde sammen, og lande, som traditionelt har været selvforsynende med produktion af basisfødevarer, har i vid udstrækning mistet deres fødevarerikkerhed. Den indenlandske produktion er således blevet erstattet af importerede varer, ofte af tvivlsom kvalitet.

3.3.2 EØSU har følgende svar på de spørgsmål, der stilles i dette afsnit af grønbogen:

— Spørgsmål 6: Illoyal handelspraksis anvendes rutinemæssigt i fødevareresektoren, især af supermarkeder, i daglige handelstransaktioner.

— Spørgsmål 7: Leverandører af andre varer end fødevarer er i langt mindre grad ofre for illoyal handelspraksis. Det skyldes, at de er mindre afhængige af store detailhandelsnet, fordi leverandører af f.eks. legetøj, sportsudstyr eller sportstøj har langt flere potentielle købere end fødevarerproducenter. Illoyal handelspraksis forekommer inden for franchising i såvel fødevarer- som nonfood-detailhandelssektoren, hvor der i alt væsentligt er tale om samme problematik, som beskrives i udtalelsen om forsyningskæden for fødevarer, idet der også her er tale om samme ulige forbindelse mellem en stærk kontrahent (franchisegiver/kæden) og en langt svagere kontrahent (franchisetageren), og hvor udgangspunktet som konsekvens heraf også er en mangel på (forhandlings-)frihed. Franchisetageren tegner en tiltrædelseskontrakt på franchisegiverens betingelser og har ikke noget valg, hvis kontrakten skal i hus. Bemærkningerne om den såkaldte "frygtfaktor", overdragelsen af omkostninger, der tilfalder distributøren (franchisegiveren), til underleverandøren (franchisetager) uden modydelse/merværdi til franchisetager, gælder også for franchiseforbindelser. I forbindelse med udførelsen af kontrakten gennemtvinger franchisegiver ofte ensidige ændringer af de indgåede aftaler vha. "instrukser", dvs. uden for kontrakten.

— Spørgsmål 8: Illoyal handelspraksis har stor indvirkning på små og mellemstore landbrugs- og fødevarerikksomheders mulighed for at investere og innovere. De investerer mindre i beskyttelse af f.eks. miljø, arbejdsvilkår, dyrevelfærd og klima – spørgsmål af almen interesse – pga. deres afhængighed af et lille antal købere og den usikre situation, dette medfører.

— Spørgsmål 9: Virkningen for forbrugerne af illoyal handelspraksis i forbindelserne mellem virksomheder er behandlet i en specifik undersøgelse⁽⁵⁾. Det nuværende system er ufordelagtigt for forbrugerne, især på lang sigt, på grund af

manglende investering i bæredygtig produktion og innovation. I det lange løb bliver de også tabere som følge af markedssvigt på områder som miljø, klima, arbejdsvilkår og dyrevelfærd. For at modvirke dette forekommer det os at være mere acceptabelt for forbrugerne at betale lidt mere for fødevarer nu, eftersom konkurrencen mellem detailhandelskæder i øjeblikket udelukkende er baseret på den lavest mulige forbrugerpris på bekostning af alt andet.

— Spørgsmål 10: Der er ingen tvivl om, at illoyal handelspraksis har en negativ indvirkning på det indre markeds funktionsmåde, da den begrænser små og mellemstore virksomheders muligheder for at slå igennem. Det er i realiteten de store detailhandlere, der bestemmer, hvad der sælges hvor, og i mange tilfælde er kriteriet ikke det økonomisk mest fordelagtige tilbud, men snarere "viljen" og "evnen" til at acceptere illoyal handelspraksis.

4. Retlige rammer for illoyal handelspraksis

4.1 En analyse af de nuværende retlige rammer på medlemsstatsniveau og EU-niveau viser to ting. For det første, at det nu er alment kendt og et indiskutabelt faktum, at visse stærke økonomiske aktører anvender illoyal handelspraksis. I mange medlemsstater har de kompetente myndigheder konkluderet, at den aktuelle situation gør regulering nødvendig.

4.2 Det nuværende omfang af illoyal handelspraksis, især i transaktioner mellem store detailhandelskæder og fødevarerproducenter, viser først og fremmest, at konkurrencelovgivningen er forældet. Nogle former for denne handelspraksis belyser den alvorlige skævvridning af konkurrencen og forekomsten af stærkt dominerende stillinger, som den nuværende monopollovgivning ikke omhandler.

4.3 Ud over revisionen af konkurrencelovgivningen finder EØSU det helt legitimt at forbyde anvendelse af visse veldefinerede former for illoyal handelspraksis på EU-niveau og dermed skabe den nødvendige harmonisering af uensartede lovrammer. Der bør imidlertid være en logisk forbindelse mellem reguleringen af illoyal handelspraksis og en revideret monopollovgivning for at sikre, at det kun er de logiske initiativtagere til en kontrakt, der indebærer illoyal handelspraksis, dvs. parter med en dominerende stilling, der rammes af sanktioner.

4.4 For at sikre en effektiv harmoniseret regulering skal der tages hensyn til "truslen om at blive strøget af listen", som gør det umuligt at klage for svage kontrahenter, især små og mellemstore leverandører til supermarkeder. Reguleringen skal have et bredere mål end kun at løse problemer mellem virksomheder.

⁽⁵⁾ Consumers International, *The relationship between supermarkets and suppliers: What are the implications for consumers?*, 2012.

4.5 EØSU har følgende svar på de spørgsmål, der stilles i dette afsnit af grønbogen, og som endnu ikke er besvaret:

- Spørgsmål 11: I nogle medlemsstater har den vedtagne regulering af illoyal handelspraksis endnu ikke givet tilfredsstillende resultater. Dette skyldes efter EØSU's mening dels, at de fleste af de regulerende bestemmelser ikke har været i kraft ret længe (Italien, Slovakiet, Tjekkiet, Ungarn og Rumænien), dels at deres retsgrundlag ikke entydigt har været den manglende aftalefrihed, selv om selve erkendelsen af, at der anvendes illoyal handelspraksis, indebærer, at alt ikke er som det burde være med hensyn til aftalefrihed. Det ville imidlertid være forkert at påstå, at lovgivningen ikke har haft nogen virkning. I de lande, der har indført lovgivning, kan man ikke længere pålægge de mest urimelige kontraktvilkår, og supermarkederne må benytte mere sofistikerede metoder, hvis de ønsker at opnå fordele, de ikke er berettiget til. Størst fremskridt er der sket i Frankrig, hvor presset fra lovgivning og håndhævelse har bragt leverandørrabatterne ned på et acceptabelt niveau (10-15 % i stedet for som tidligere 50-60 %) ⁽⁶⁾. Det har medført langt større gennemsigtighed i fordelingen af fordele i fødevarerforsyningskæden.
- Spørgsmål 12: Hvor hastende det er at vedtage specifikke love, afhænger bl.a. af omfanget af den illoyale praksis, som er forskelligt fra land til land. Der er forskel på situationen i landene i Sydeuropa, Central- og Østeuropa og Nordeuropa. De enkelte regioner har også hver deres lidt anderledes retskultur og tradition. Det er grunden til, at nogle lande allerede har rammer for regulering eller selvregulering, mens andre ikke har det.
- Spørgsmål 14: EØSU er overbevist om, at der bør vedtages nye harmoniseringsforanstaltninger på EU-niveau (se punkt 4.2, 4.3 og 4.4 ovenfor).
- Spørgsmål 15: Der kan allerede spores en vis positiv virkning af regulering (se ovenfor). Der er en vis bekymring over at indføre regler på dette område, men den hænger sammen med den antagelse, at der hersker aftalefrihed. Eftersom det ikke er tilfældet i de aftaleforhold, der her er til debat, er bekymringen grundløs.

5. Håndhævelse af regler mod illoyal handelspraksis

5.1 Håndhævelsesordninger på nationalt plan

5.1.1 EØSU er enig med Kommissionen i, at de nuværende ordninger på nationalt plan generelt er utilstrækkelige, hovedsageligt fordi de ikke tager højde for, at fraværet af en reel aftalefrihed og truslen om at blive strøget af listen skaber et vist klima af frygt. Disse problemer er indtil nu bedst blevet tacklet i Frankrig, hvor tilsynsmyndigheden kan gribe ind på grundlag af uofficielle oplysninger og på eget initiativ.

⁽⁶⁾ Oplysningerne stammer fra det franske generaldirektorat for konkurrence, forbrug og bekæmpelse af svig.

Desuden baseres bekæmpelsen af illoyal handelspraksis på beskyttelse af nationale økonomiske interesser og ikke på beskyttelse af den svageste kontrahent.

5.1.2 Nogle medlemsstater har love til bekæmpelse af illoyal handelspraksis, mens andre ikke har det. Desuden er der ret væsentlige forskelle mellem de enkelte love. Dette udgør uden tvivl en vis hindring for den grænseoverskridende handel (spørgsmål 16).

5.1.3 Den eneste fornuftige fælles tilgang til håndtering af de negative virkninger af forskelle i de gældende lovgivninger er efter EØSU's mening at vedtage en harmoniseret lovgivning imod anvendelse af illoyal handelspraksis (spørgsmål 17).

5.2 Håndhævelsesordninger på EU-plan

5.2.1 EØSU er enig med Kommissionen i, at der på nuværende tidspunkt ikke findes nogen særlig håndhævelsesordning på området for illoyal handelspraksis på EU-plan. Udvalget er også overbevist om, at det – for at fjerne frygtfaktoren – er nødvendigt at give de kompetente nationale myndigheder beføjelse til at handle på eget initiativ, modtage anonyme eller uofficielle klager og pålægge sanktioner (spørgsmål 18).

6. Former for illoyal handelspraksis

6.1 EØSU er enig i, at illoyal handelspraksis forekommer overalt i fødevarer- og nonfoodforsyningskæden, men er på baggrund af de ovenfor beskrevne forhold overbevist om, at situationen er værst i transaktioner mellem supermarkeder og små og mellemstore producenter.

6.2 Hvad angår optagelse på leverandørlisten, står det slet ikke klart, hvad der gives til gengæld for det gebyr, den interesserede leverandør skal betale. Betalingen af denne afgift, som er en nødvendig forudsætning for alle former for handelsforbindelser, giver i de allerfleste tilfælde ikke leverandøren nogen garanti for, at køberen virkelig køber varen, eller mod, at køberen fjerner ham fra listen uden grund.

6.3 Leverandørrabatter indgår rutinemæssig i de store detailhandelskæders daglige praksis. Efter EØSU's opfattelse er almen nytten af denne praksis mildest talt tvivlsom. På den ene side er leverandørrabatter et symbol på misbrug af en reelt dominerende stilling, da de ofte anvendes som dække for uanmodede og fiktive tjenesteydelser. På den anden side skaber de en betydelig mangel på gennemsigtighed hvad angår fordelingen af fordele. Leverandørrabatterne gør det meget svært for leverandører (og observatører udefra) at få klarhed over, hvor meget der reelt er blevet betalt for de leverede varer. I virkeligheden er ordren om levering af varer betinget af, at leverandøren accepterer tjenesteydelser, som tilbydes af køberen. Efter EØSU's mening bør gebyrer for reelle og dokumenterede tjenesteydelser til leverandøren fra købers side indregnes i fødevarens købspris.

6.4 EØSU har følgende svar på de endnu ubesvarede spørgsmål i dette afsnit af grønbogen:

- Spørgsmål 19: Til listen over de vigtigste former for illoyal handelspraksis ønsker vi at tilføje fiktive og uanmodede tjenesteydelser, urimeligt høj betaling for leverede tjenesteydelser samt overførsel af forretningsrisici og markedsføringsomkostninger til leverandøren.
- Spørgsmål 20: En liste over former for illoyal handelspraksis er forudsætningen for at bekæmpe denne praksis. Den skal selvfølgelig opdateres regelmæssigt. Men listerne kan ikke stå alene. Der bør foreslås en tilstrækkelig bred definition af illoyal handelspraksis, som omfatter alle tilfælde, der ikke falder ind under den brede definition af "god forretnings-skik" med kriterierne "god tro", "kontraktmæssig balance" og de fælles regler for virksomheder i de relevante erhvervssektorer.
- Spørgsmål 21: EØSU mener, at hvert enkelt led i forsyningskæden bør bære sine egne naturlige omkostninger og risici og således opnå en rimelig del af den samlede fortjenstmargen. Med andre ord skal producenten bære de omkostninger og risici, der er forbundet med produktionen, og detailhandleren dem, der er forbundet med salget.
- Spørgsmål 23: Efter EØSU's mening bør loyal praksis indgå i en EU-ramme.
- Spørgsmål 24: EØSU mener afgjort, at et bindende retsinstrument som f.eks. en forordning bør vedtages på EU-niveau.
- Spørgsmål 25: EØSU mener, at grønbogen ikke gør nok ud af at vurdere, hvordan illoyal handelspraksis i forholdet mellem virksomheder påvirker forbrugerne og medlemsstaternes økonomiske interesser.

Bruxelles, den 11. juli 2013

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag fik mere end en fjerdedel af de afgivne stemmer, men blev forkastet under debatten på plenarforsamlingen (forretningsordenens artikel 54, stk. 3):

Punkt 1.10

Ændres som følger:

"EØSU mener, at de love, der i flere medlemsstater er vedtaget for at bremse illoyal handelspraksis, er udtryk for, at den nuværende situation er uacceptabel. Selv om disse love af forskellige grunde ikke har givet tilfredsstillende resultater, ville det være forkert at påstå, at intet er opnået. ~~Storre~~ Imidlertid har gennemsigthed i prisfastsættelsen stadig lang vej tilbage, fordelingen af fordele og ophøret af de mest urimelige og ublu fremgangsmåder er stadig langt fra en realitet, en af succeserne."

Begrundelse

Gives mundtligt.

Afstemmingsresultat

For: 54
Imod: 63
Hverken for eller imod: 27
